

20 atbalsta pasākumi sociālajā jomā pandēmijas ietekmes mazināšanai

Ramona Petraviča, labklājības ministre: Lai gan epidemioloģiskā situācija Latvijā ir uzlabojusies, Covid-19 krīze atstājusi ietekmi uz daudzu iedzīvotāju ikdienu un dzīves kvalitāti.

Pēc manas iniciatīvas radīts daudzpusīgs sociālais spilvens grūtībās nonākušiem iedzīvotājiem un cilvēkiem no mazaizsargātām sociālajām grupām. Esam gājuši soli pa solim, lai atbalsts aptvertu plašu sabiedrības daļu. Salīdzinot ar krīzi pirms desmit gadiem, šī valdība ir spējusi vienoties un atbalstīt pietiekami plašus pandēmijas ietekmes mazinošus pasākumus sociālajā jomā, kas ļaus iedzīvotājiem sadzīvot ar koronavīrusa izraisīto situāciju.

Pēdējo nedēļu laikā jūtami palielinājusies iedzīvotāju interese par valsts piedāvātajiem atbalsta pasākumiem. Vienlaikus, vēlos uzsvērt, ka darbs pie sociālā atbalsta spilvena neapstājas līdz ar ārkārtējās situācijas beigu datumu. Sabiedrībā šī krīze atstās rētas uz ilgu laiku. Tāpēc sadarbībā ar mūsu pakļautībā esošajām iestādēm un citām ministrijām mēs vērojam situāciju un pieņemam lēmumus par papildu atbalsta pasākumiem.

Šobrīd strādājam pie jauniem ierosinājumiem, kas tiek šobrīd apspriesti finanšu

ministra Jāņa Reira un ekonomikas ministra Jāņa Vitenberga vadītajās darba grupās un par kuru apstiprināšanu vēl lems valdībā. Katrā ziņā esmu gandarīta par produktīvo darbu – lai arī pamazām, tomēr sociālais atbalsts top gana spēcīgs.

Runājot par līdz šim paveikto krīzes pārvarēšanā, īpaši vēlos uzsvērt Labklājības ministrijas darbinieku pašizliedzīgo darbu – ārkārtas situācijas apstākļos, strādājot attālinātā režīmā, mums izdevies operatīvi sagatavot grozījumus likumos un normatīvajos aktos, lai iedzīvotāji pie atbalsta tiktu nekavējoties.

Esmu apkopojusi svarīgākos atbalsta pasākumus, kas ir Labklājības ministrijas kompetencē:

Uzlabota pabalstu sistēma par bērniem, dīkstāvi un pagarināta vecāku pabalstu izmaksa

- 50 eiro pabalsts par katru bērnu līdz 18 gadu vecumam pašvaldības krīzes pabalsta saņēmējiem, bet dīkstāves pabalsta un dīkstāves palīdzības pabalsta saņēmējiem par katru bērnu līdz 24 gadu vecumam;
- 150 eiro vienreizēja piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu ar invaliditāti
- Dīkstāves pabalsta zemākais sliekšnis ir 180 eiro;
- Darba ņēmējiem un pašnodarbinātajiem, kuriem dīkstāves pabalsts ir zems, ir pieejams dīkstāves palīdzības pabalsts 180 eiro apmērā. Uz to tiesības ir arī darba ņēmējiem, kuriem dīkstāves pabalsts ir atteikts darba dēvēja vainas dēļ (darba devējs neatbilst kritērijiem). Labklājības ministrija Valsts kancelejā ir iesniegusi grozījumus, kas paplašinās pašnodarbināto loku, kam ir tiesības uz dīkstāves palīdzības pabalstu;
- Pagarināta vecāku pabalstu izmaksa cilvēkiem, kuriem pabalsts beidzas ārkārtas situācijas laikā, bet krīzes dēļ viņi nevar atgriezties darbā;
- Par laika periodu, kamēr valstī izsludināta ārkārtējā situācija saistībā ar Covid-19 (no 12. marta līdz 9. jūnijam), personai, kura kopj bērnu vecumā no pusotra gada līdz diviem gadiem, bērna kopšanas pabalsta apmērs ir 171 eiro (līdz šim – 42,69 eiro) mēnesī;
- Uz dīkstāves pabalstu var pretendēt darba ņēmēji un pašnodarbinātie, kas vienlaikus ir asistenta pakalpojuma sniedzēji.

Bezdarbnieku programma padarīta elastīgāka

Covid-19 krīzes dēļ daudziem cilvēkiem izredzes atrast darbu ievērojami samazinājušās, tāpēc valsts pieeja palīdzības sniegšanā iedzīvotājiem veidota pēc iespējas solidāri - gan tiem, kuri nonākuši dīkstāvē, gan tiem, kuriem beidzies bezdarbnieka pabalsta izmaksas periods un neizdodas atrast darbu, pabalsts ir vienāds:

- 4 mēnešus pēc pabalsta termiņa beigām bezdarbnieki var saņemt bezdarbnieka palīdzības pabalstu 180 eiro apmērā;
- Bezdarbnieks uz laiku līdz 4 mēnešiem var kļūt par nodarbināto, piemēram, lai

- strādātu sezonas darbu, nezaudējot bezdarbnieka statusu;
- Bezdarbnieka pabalstu var saņemt darba ņēmēji, kas zaudējuši algotu darbu, bet paralēli ir mikrouzņēmumu īpašnieki bez apgrozījuma vai pašnodarbinātie bez ienākumiem;
- Personām, kas darbu uzteikušas pašas, bezdarbnieka pabalstu piešķirs no dienas, kad Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrā saņemts iesniegums par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu (iepriekš bija jāgaida 2 mēneši).

Atbalsts cilvēkiem ar invaliditāti

- Uz pusgadu automātiski pagarina iepriekš pieņemtos lēmumus par invaliditāti;
- Cilvēki ar invaliditāti var saņemt asistenta pakalpojumu arī ārkārtējās situācijas laikā;

Darbnespējas lapu apmaksā

- Valsts apmaksā slimības lapas no otrās dienas ar Covid-19 saistītajos gadījumos (līdz šim darba devējs apmaksāja no 2.-10. dienai). Lai atbalstītu darba devējus, šāda kārtība pagarināta līdz 31. decembrim;
- Personai slimības pabalsta izmaksas periodā (26 vai 52 nedēļas) neieskaita darbnespējas dienas, par kurām personai izsniegta darbnespējas lapa saistībā ar saslimšanu ar Covid-19 vai atrašanos karantīnā.

Palielināts pabalsts aizbildnībā esoša bērna uzturēšanai

Viena no ministrijas prioritātēm ir ārpusģimenes aprūpes uzlabošana, par ko netiek aizmirsts arī krīzes laikā, tāpēc pabalsts par aizbildnībā esošu bērnu palielināts par vairāk nekā 50 eiro. Tas ir atbalsts ārkārtējās situācijas laikā ar mērķi palīdzēt vismazāk aizsargātajām iedzīvotāju grupām, tostarp ģimenēm ar bērniem:

- Pabalsts par aizbildnībā esoša bērna līdz septiņu gadu vecuma sasniegšanai palielināts līdz 161,25 eiro mēnesī un par bērnu vecumā no septiņiem gadiem – 193,5 eiro mēnesī. Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra pārskatīs pabalsta apmēru par periodu no 2020. gada 12. marta līdz ārkārtējās situācijas beigām un izmaksās starpību ne vēlāk kā līdz 2020. gada 30. jūnijam.

Nākamie soļi pēc dīkstāves pabalsta beigām - papildus atbalsts bezdarba situācijas risināšanai

Lai mazinātu COVID-19 pandēmijas izraisītās nelabvēlīgās sekas uz darba tirgu, paredzēts ieviest jaunus pasākumus un paplašināt esošos nodarbinātības atbalsta pasākumus:

- Algu subsīdijas atbalsta pasākums - finansiāls atbalsts darba devējiem par bezdarbnieku pieņemšanu darbā. (Trīs mēnešu subsīdija darba algai 50% apmērā no

- darbiniekam noteiktās mēneša darba algas, bet ne vairāk kā 430 eiro mēnesī);
- Atbalsts klātienē studentiem, kas reģistrējušies kā bezdarbnieki;
 - Sadarbībā ar Ekonomikas ministriju un Izglītības un zinātnes ministriju plānots pilnveidot bezdarbnieku apmācību piedāvājumu;
 - Bezdarbniekiem, kuriem būs beidzies bezdarbnieka pabalsts un bezdarbnieka palīdzības pabalsts, tiks piedāvāta iespēja iesaistīties algotajos pagaidu sabiedriskajos darbos, kurus organizē pašvaldības un nevalstiskās organizācijas.

Finanšu ministra vadītajā darba grupā atbalstīts mans piedāvājums paplašināt atbalstu eksportējošiem uzņēmējiem, paredzot ieviest uzņēmējdarbības atbalsta programmu. Tā plānota kā turpinājums dīkstāves pabalstam, daļēji kompensējot algu izmaksu. Par piešķiršanas kritērijiem, administrēšanu un finanšu avotiem turpinās sarunas. Atbalsts uzņēmējiem nepieciešams, jo pēc ārkārtējās situācijas beigām dīkstāves pabalsti vairs netiks maksāti, bet Covid - 19 negatīvā ietekme turpināsies.